

İhale işlemlerinde, kamu ihale kurumuna başvuru hakkı nasıl kullanılmalıdır?

04 Ocak 2014 Cumartesi 01:00

Av. Duygu Kılıç ÇAYLI
İlyas KILIÇ

İhalelerde hak kaybına uğranılmaması için tüketilmesi gereken ikinci aşama Kamu İhale Kurumu'na yapılan "itirazen şikâyet" aşamasıdır. Yani bir hak kaybına uğranılmaması bakımından dava açılmadan önce itirazen şikâyet aşamasının da usulüne göre tüketilmesi gerekmektedir.

İtirazen şikâyet başvuruları;

- İdareye yapılan şikâyet başvurusu üzerine idare tarafından alınan kararın uygun bulunmaması veya
- On günlük süre içerisinde idare tarafından bir karar alınmaması veya
- Şikâyet ya da itirazen şikâyet üzerine idare tarafından alınan ihalenin iptali kararlarına karşı doğrudan,

Kamu İhale Kurumu'na yapılabilmektedir.

İtirazen şikâyet başvuru hakkının kullanılabilmesi için;

- Şekil,
 - Süre,
 - Esasa uygunluk şartları,
- aranır.

Öncelikle Kamu İhale Kurumu'na yapılacak başvurularda, Kamu İhale Kurumu'nun resmi web sitesinde yer alan "İtirazen Şikâyet Başvuru Dilekçesi Örneğine" uygun şekilde başvuru dilekçesinin doldurulması gerekmektedir. Yani Kurumun web sitesinden indirilecek matbu evraktaki boş yerlerin ve ekinde yer alan hususların eksiksiz doldurulması şarttır.

İdareye başvurunun aksine "İtirazen Şikâyet Başvuruları" belirli bir ücrete tabidir. "İtirazen Şikâyet Bedeli" olarak adlandırılan bu ücretin, Kamu İhale Kurumu'nun Halk Bankası veya Ziraat Bankası kurumsal

hesabına yatırılması gerekmektedir. Bu bedelin ne kadar olduğu ise Kurumun resmi web sitesinde, ihale kayıt numarası girilerek “Bir Bakışta İhale” sayfasındaki sekme tıklanarak öğrenilmelidir.

Ortak girişim adına yapılacak İtirazen şikâyet başvurularında, pilot ortak veya temsil yetkisi verilen özel ortak ya da ortakların tamamı tarafından yapılması zorunludur. Temsil yetkisine sahip olmayan özel ortak tarafından başvuruda bulunulması halinde, başvuru süresinin sonuna kadar pilot ortağın şikâyete katılması veya özel ortağa temsil yetkisi vermesi gerekmektedir. Konsorsiyumlarda ise koordinatör ortak tarafından başvuru yapılmalıdır.

İtirazen şikâyet başvuruları da, elden veya posta yoluyla yapılabilir. Ancak posta yoluyla yapılan başvurularda postada geçen süreler dikkate alınmaz ve başvurunun Kuruma ulaştığı tarih esas alınır.

Kuruma, idareye yapılan başvurulardan sonraki aşamada başvuru yapılabilir. İdareye yapılan şikâyet başvurusu üzerine idare tarafından alınan kararın uygun bulunmaması veya on günlük süre içerisinde idare tarafından bir karar alınmaması hallerinde kuruma başvuru yapılmalıdır.

İdareye başvuru yapılmadan, kuruma doğrudan şikâyet yapabilme halleri de bulunmaktadır. Bu istisna durumlar ise şunlardır;

- Şikâyet ya da itirazen şikâyet üzerine idare tarafından alınan ihalenin iptali kararlarına karşı doğrudan kuruma başvuruda bulunulabilir.
 - İdareye bir başka isteklinin şikâyet başvurusunda bulunması ve idarenin de yeni bir karar alması durumunda; hak kaybına veya zarara uğraması muhtemel olan kişiler doğrudan Kuruma başvuruda bulunabilirler. Ancak bu başvuru verilen kararda belirtilen hususlarla sınırlı olarak yapılabilir.
 - Hukuki durumda değişiklik yaratan kurul kararlarının eksik veya yanlış uygulandığını iddia eden ilgililer bu hususa ilişkin başvuruyu itirazen şikâyet başvurusu olarak doğrudan kuruma yaparlar.
 - İdareye yapılan şikâyet başvuruları üzerine, İdarece verilen kararların bildirimini izleyen tarihten itibaren 10 gün içinde itirazen şikâyet başvurusu yapılmalıdır.
 - On günlük cevap verme süresi içinde idare tarafından bir karar alınmaması durumunda bu sürenin bitimini izleyen tarihten itibaren 10 gün içinde başvuru gerçekleştirilmelidir.
 - Şikâyet veya itirazen şikâyet üzerine ihalenin iptaline ilişkin olarak da, bu kararın tebliğinden sonra beş gün içinde itirazen şikâyet başvurusu yapılmalıdır.
- Kamu İhale Kurumu'na yapılan başvurularda şirketler tarafından sıklıkla aşağıdaki hatalar yapılmaktadır;
- Kuruma yapılan başvurularda bazı hususlar eksik bırakılmaktadır. Bunlar genellikle başvuruların ekinde konulması gereken belgelerdir. Başvuru yapan taraflarca, başvuru süresi dolmamış olan itirazen şikâyet başvurularında hangi hususların eksik olduğu kurumun web sitesinden takip edilmelidir. Çünkü başvuru süresinin sonuna kadar eksiklikler başvuru sahibine tamamlatılabilmektedir.
 - Kuruma yapılan başvurularda, başvuru bedeli yanlış yatırılmaktadır. Bu bedelin fazla yatırıldığı durumlarda kuruma yapılan başvuru sonucu, iade yapılması mümkündür. Örneğin kısmi teklife açık ihalelerde, başvuru sahibi tüm kısımlar için teklif vermiş ve tek bir kısım için başvuru yapmış ise, bu kısım dışında yer alan bedelin iadesini isteyebilecektir.
 - 4734 sayılı Kanun kapsamında yapılmayan ihaleler ve alımlarda, kuruma başvuru yapılmamalıdır. Örneğin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu veya İstisna kapsamındaki alımlar ile doğrudan temin alımlarda kuruma başvuru yapılmamalıdır. Keza 4734 sayılı Kanun'a tabi olmayan ihale ile ilgili olarak Kurumun inceleme görev ve yetkisi bulunmamaktadır.

- İhale sürecindeki hukuka aykırı işlem veya eylemler nedeniyle bir hak kaybına veya zarara uğradığını veya zarara uğramasının muhtemel olduğunu iddia eden kişiler itirazın şikâyet başvurusunda bulunabilirler. Örneğin ihale üzerine bırakılan bir kişinin yapacağı başvuru, ehliyet yönünden reddedilir.

- Kurum tarafından yapılan itirazın şikâyet başvurusunun incelenmesinde, idareye başvurusu konusu edilmeyen hususlar dikkate alınmaz. Yani İdareye şikâyet konusu yapılmayan hususlarda kuruma başvuru yapılmamalıdır. Ancak İdarenin şikâyet başvurusuna verdiği cevapta yeni durumlar ortaya çıkmışsa, bu konular itirazın başvurusuna eklenebilecektir.

- İdarenin şikâyet üzerine aldığı kararda belirtilen hususlar hariç, şikâyet başvurusunda belirtilmeyen hususlar itirazın şikâyet başvurusuna konu edilemeyeceğinden, Şikâyet dilekçeleri için uzman kişilerce veya hukuk bürolarınca hazırlanması tercih edilmelidir.

Sonuç olarak, ihalelerde hak kaybına uğramamak için öncelikle uzman hukukçulardan yardım alınmalıdır. Aksi durumlarda, İdari Yargı, başvuruları reddetmekte, kişiler zaman ve maddi kayıplara uğramaktadırlar.